

CRÓNICA
DE LES
ESTRENES

TEATRE

TERCER CICLE DE TEATRE DE GRANOLLERS

Al número anterior —desembre 1974— comentàvem l'inici del Cicle d'enguany. Actuaren el «Teatro Circo» de La Coruña (*Entremés famoso sobre da pesca do río Miño i Zardigot*) i «El Globus» de Terrassa (*Espectacle Brossa*). Cal dir tot seguit que els organitzadors —el TAC— han tingut nombroses dificultats provocades principalment pel Grup «A Comuna» de Lisboa, que canvià dues vegades les dates de representació assignades i una setmana abans de la presentació del seu espectacle *A ceia* envià al TAC un telegrama en el qual comunicava la impossibilitat d'actuació: «*Imposible salir Portugal ahora fuerzas armadas nos mobilizarán (sic) oficialmente hasta enero para gira en la provincia comuna*». Aquestes variacions obligaren a canviar les dates i els espectacles d'«El Globus» (*La nau de Benet* per l'*Espectacle Brossa*) i programar la visita del grup madrileny «Ensayo Uno en Venta» amb l'espectacle *Anfitrión, pon tus barbas a remojar* (7-XII). També fallà, per la desmembració del grup, el «Teatro Estable» de Saragossa amb *El molinero de Sans Souci* de Peter Hacks, que fou substituïda per *La lliçó de Ionesco*, pel «Grup A-71», després d'haver estat anunciada *Farsas y figuras de una comedia municipal* pel «Grup Mediódía» de Sevilla, que tampoc no pogué acudir-hi.

Així, doncs, el dia 16 de novembre, fou presentada *La lliçó de Ionesco*, en la traducció de Joan Argenté —que cal qualificar d'extraordinària—, pel «Grup A-71» de la Sala Gaudí. El públic rebé nítidament la lliçó de Ionesco, el qual contempla com una societat tancada en ella mateixa convergeix en destrucció allò que hauria de ser el seu acte més positiu. Ramon Teixidor, Núria Duran i Joan-Maria Gual aconseguiren, una vegada més, un èxit considerable.

Després d'una setmana de descans, el dissabte 30 de novembre hom representà *Moltes variacions per a un coixí* de Frederic Martínez Solbes, premi Ciutat d'Alcoi 1973, pel grup «La Cazuella». En un altre llòc d'aquestes planes Xavier Fàbregas ens parla de l'estrena absoluta, una setmana abans, a la ciutat alacantina.

El grup «Ensayo Uno en Venta», de Madrid, presentà l'espectacle *Anfitrión, pon tus barbas a remojar*. Construït sobre el conegut tema de Plaute, constituí un exercici d'interpretació força interessant. Qua-

tre únics actors —tres procedeixen dels primers «Goliardos» i el quart d'«Akelarre»— realitzaren una autèntica investigació sobre les possibilitats de l'expressió corporal i de la veu. El resultat és un espectacle fresc que integra les més variades formes teatrals. «Ensayo Uno en Venta» ens encara amb l'engany de la pròpia personalitat, que es presenta diversa i àdhuc contradictòria.

El plat fort del Cicle fou l'estrena dels «Joglars». Ja feia dos anys de la de *Mary d'Ous*, donada a conèixer també a Granollers després d'una intensa preparació a Pruït. Les llargues estades a la vella masia del Collsacabra, a tocar de les Guillerries, on el record de la gent és ple de velles llegendes que glossen el mite del bandoler Serrallonga, mogueren els «Joglars» a planejar el nou espectacle sobre aquesta realitat que se'ls ofería immediatament, punyent, popular i, sobretot, viva. El llarg treball de documentació —tant en les fonts mítiques com en les històriques—, de preparació pacient, culminà el dissabte 14 de desembre a Granollers. L'expectació amb què hom esperava l'estrena obligà els organitzadors a programar una altra sessió per al diumenge següent. Totes dues sessions veieren esgotar-se del tot les localitats. Hom s'adonava que ens trobàvem a la porta d'un gran esdeveniment. Els sentiments no trigarien a confirmar-se.

L'espectacle ja comença al vestíbul, on és mimada l'auca de la vida de Serra-

llonga. Després d'ésser allionat, el públic entra a la sala. L'espai escènic és dividit en dues grans parts. Damunt l'escenari, un altre escenari més petit que descobreix, a banda i banda, les zones de bastidors. Allí veiem les escenes de la Cort. Els personatges —Felip IV i muller, el comte-duc d'Olivares, el Cardenal, Velázquez, els Ambaixadors, els Cortesans, etc.— parlen amb un llenguatge ampullós, artificial, buit, de tons i timbres estrafets que el fan més ridícul i inintelligible. A baix a la sala, dues plataformes elevades damunt el pati de butaques mateix —una de les quals suporta una alta estructura metàl·lica—, que amb els passadissos i tots els espais que deixen lliures els espectadors, són les zones on es mou tota la gent del poble: el pagès, el llenyataire, la puntaire, el ferrer, l'aiguader... tots els qui, d'una manera o d'una altra, formen el nucli bàsic de l'activitat econòmica. Tot va bé fins que els estralls d'una mala política —Olivares— afecten greument el país i el porten al desastre econòmic. La pesta contribuirà a fer la situació encara més desesperada. Hi ha gana. La Cort, embolicada en lluites sense sentit, en lliçons d'esgrima, estarà cada vegada més lluny del poble. I el poble trobarà la solució: la revolta. De primer és individual, per a resoldre la pròpia necessitat immediata; després, conjunta. La repressió davant el desordre serà brutal, cruenta, sense concessions. Joan Sala «Serrallonga», cap dels revoltats, veurà com tots els seus són caçats feroçment un a

A Granollers, el grup «Ensayo Uno en Venta», presentà, amb Anfitrión, pon tus barbas a remojar, un exercici d'interpretació fresc i interessant.





Alias Serrallonga dels «Joglars», marca una fita important dins la història del nostre teatre.

Fuster i Joan Garriga acordaren concedir les cinquanta mil pessetes, import del premi, al lleidatà Carles Reig per la seva obra *S'assaja amb noses*. Tanmateix fou adjudicada una menció especial (dotada amb vint-i-cinc mil pessetes) a Francesc Castells i Altirriba, del grup GOC d'Esparreguera, per *Campi qui pugui*, espectacle sobre la vida i l'obra de Juli Vallmitjana.

JOAQUIM VILA I FOLCH

EL XVI CICLE DE TEATRE PER A NOIS I NOIES, DE «CAVALL FORT»

El 24 de novembre, el grup «El Nas», del Teatre de la Passió d'Olesa de Montserrat, va fer la seva presentació als cicles «Cavall Fort» amb *Dos reis jugant a guerra*, obra de Bernat Montserrat Bou que ja havia estat estrenada a Olesa el 27 de gener. *Dos reis jugant a guerra* és una obra excessivament narrativa que tracta una anèdota mínima quasi sense acció. Pere Francesch i Joan Mallofré han sabut resoldre aquesta dificultat i han donat a l'obra un ritme viu, un moviment arlequinat que no arriba a cansar el públic infantil. Les escenes més moroses són salvades amb habilitat per un detall o altre que les fa distretes i suggestives. L'obra utilitza el tractament de *gatada cavalleresca* que Frederic Soler donà a *El castell dels tres dragons*, i si bé és cert que algunes situacions s'assemblen massa a l'obra de Pitarrà, també no ho és menys que no desentonen en absolut, ja que les dues obres segueixen camins argumentals ben diferents. Contribueixen d'una manera decisiva a la qualitat de l'espectacle la distribució de l'espai escènic i la bellesa i la vistositat del vestuari que ha dissenyat Pere Francesch. El grup «El Nas» ja té, així, la porta oberta al món del teatre per a nois i noies.

El dia 1 de desembre se celebrà una sessió que anava dedicada al premi Joan Santamaria. Enguany el jurat considerà que cap de les obres presentades no n'era mereixedora i acordà d'atorgar el premi als organitzadors del Cicle de «Cavall Fort». Així, hom programà la visita del Grup «L'Esquella», de Lleida, que representà *Assemblea General* de Pilar Enciso i Lauro Olmo. Durant el descans un component de la Penya Joan Santamaria va intentar de fer una glossa de l'escriptor, de la Penya i dels premis, però els infants no són gaire amics de l'orator i hagué de plegar veles abans d'arribar a port. *L'Assemblea General* es basa en la fable de Lafontaine *Animals empestats*. Datable als darrers anys cinquanta o primers seixanta, és d'un pre-conciliarisme, d'un sadisme social i d'un reaccionarisme extrems. El lleó convoca assemblea general: la pesta fa estralls, els animals es moren i no es veu el final d'aquesta situació. La solució del lleó és la de fer dir «la llista» a tots els animals. La «llista» són pecats que han comès, i el que sigui més pecador —la causa de les iredes del cel— serà ajusticiat. En definitiva, tocarà el rebre al pobre ase que morirà, davant de tothom, d'un cop de garrot. Després, unes evolucions misterioses de l'home, el mico i el cavall retornen la vida a l'ase, que s'adreça al públic i afirma que no és mort sinó que viu dins cada un dels nens presents i que cal treure la màscara als dolents... Marcellí Borrell i «L'Esquella» devien tenir clar que s'enfrontaven amb una obra difícil per al públic infantil. D'aquí la

un. Acorralat, caurà també, i després de les tortures inevitables serà executat. La situació no acabarà, però, i esclatarà el dia de Corpus del 1640 amb la revolta dels Segadors. Els Joglars no tallen aquí la representació. No escau un final triomfalista a la història que ens han explicat; esdevindria pamflet, pura demagògia. Saben perfectament que l'absolutisme no acabarà pas el 1640. Serenament lúcids, els Joglars no cauran en el parany i trobaran un gat-zarós *happy end* ple d'amarga ironia.

L'espectacle, però, és ple de suggeriments. A cada pas trobem aspectes, detalls, elements que cal comentar i analitzar. La utilització dels espais, la simultaneïtat de les situacions, l'ús de la paraula —català, castellà, llatí, anglès...—, els temes musicals —de la *Patum* als *Segadors*, sense oblidar la fonamental *Cançó del lladre*. Caldria assenyalar també escenes i moments im-

pressionants —la festa dels gegants i els nans amb el cap-gros empestat; l'estrada de Serrallonga, preparada magistralment; les escenes de la cacera; la instrucció dels soldats; les de Serrallonga i Joana...— l'enumeració dels quals es faria inacabable. *Alias Serrallonga* és un tot únic creat per Albert Boadella, Pau Casares, Marta Català (la qual, accidentada en un assaig, fou substituïda per Núria Nebot), Elisa Crehuet, Víctor Martínez de la Hidalga, Fermí Reixach, Gabriel Renom, Glòria Rognoni, Jaume Sorribas, amb la col·laboració, en l'escenografia i el vestuari, de Fabià Puigerver. Indiscutiblement *Alias Serrallonga* és un espectacle que marca una fita important en la història del teatre català.

Finalment el Cicle es tancà amb el veredict i el lliurament del IV Premi de Teatre Ciutat de Granollers. Joan-Anton Benach, Hermann Bonnín, Josep M. Botey, Jaume